

UNIVERSITY OF TARTU

Mäekonverents 2026

Eesti maavarade konkurentsivõime ja mõju majandusele

Kalle Kirsimäe

TKK228

TemTA-30

UNIVERSITY OF TARTU

Mäekonverents 2026

Kas Eesti maavarad teevad meid (riigina) rikkaks?

Kalle Kirsimäe

TKK228

TemTA-30

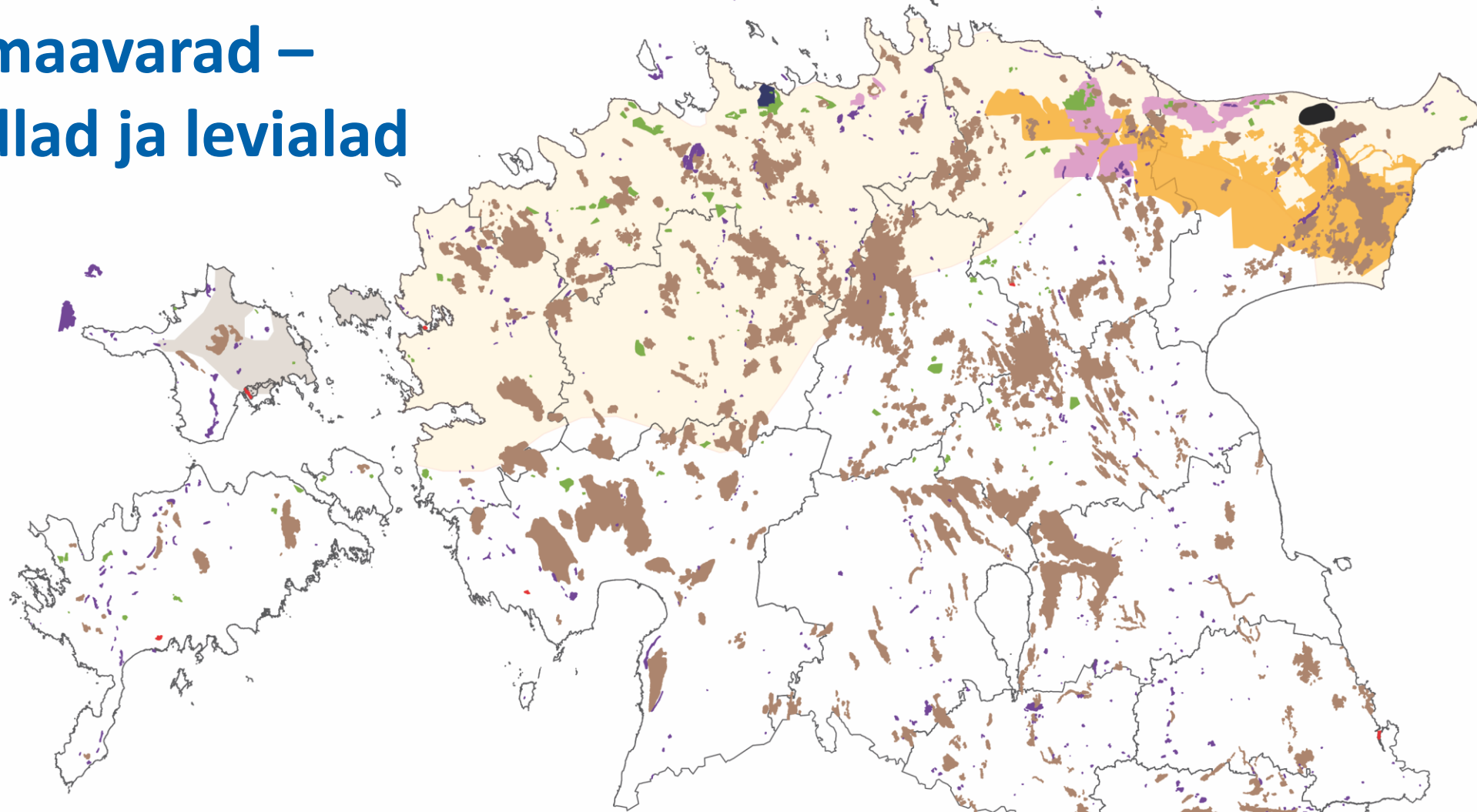

Eesti Vabariigi põhiseadus:

I. peatükk

§ 5. Eesti loodusvarad ja loodusressursid on rahvuslik rikkus, mida tuleb kasutada säästlikult.

Eesti maavarad – maardlad ja levialad

Maardlad

- turvas
- põlevkivi
- liiv, kruus
- fosforiit
- lubjakivi, dolokivi
- savi, muda, järvelubi
- graniit (aluskorra ehituskivi)

Levialad

- graptoliitargilliid
- rauamaak

Millal saab lihtsalt “kivist” maavara?

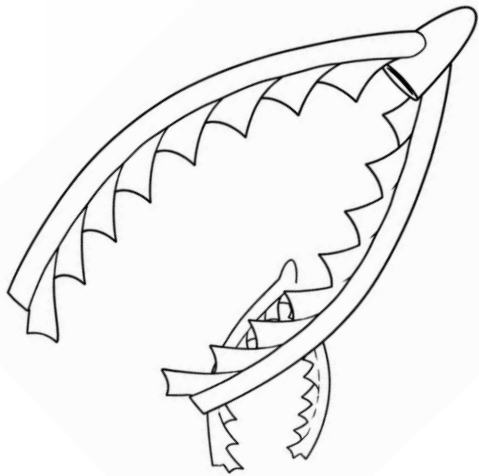
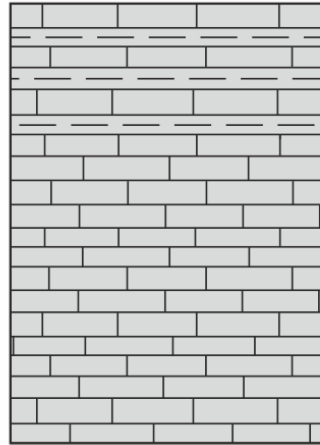
Millal on õige aeg maavara kaevandamiseks/töötlemiseks?

Mida tähendab säästlik kasutamine?

Maavarad tulevad ja lähevad ...

Kõrgekalda

Väo

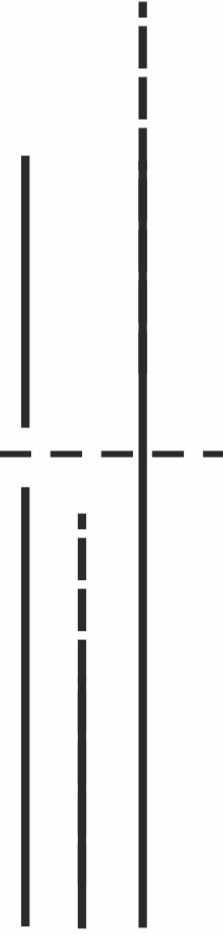

Uhaku

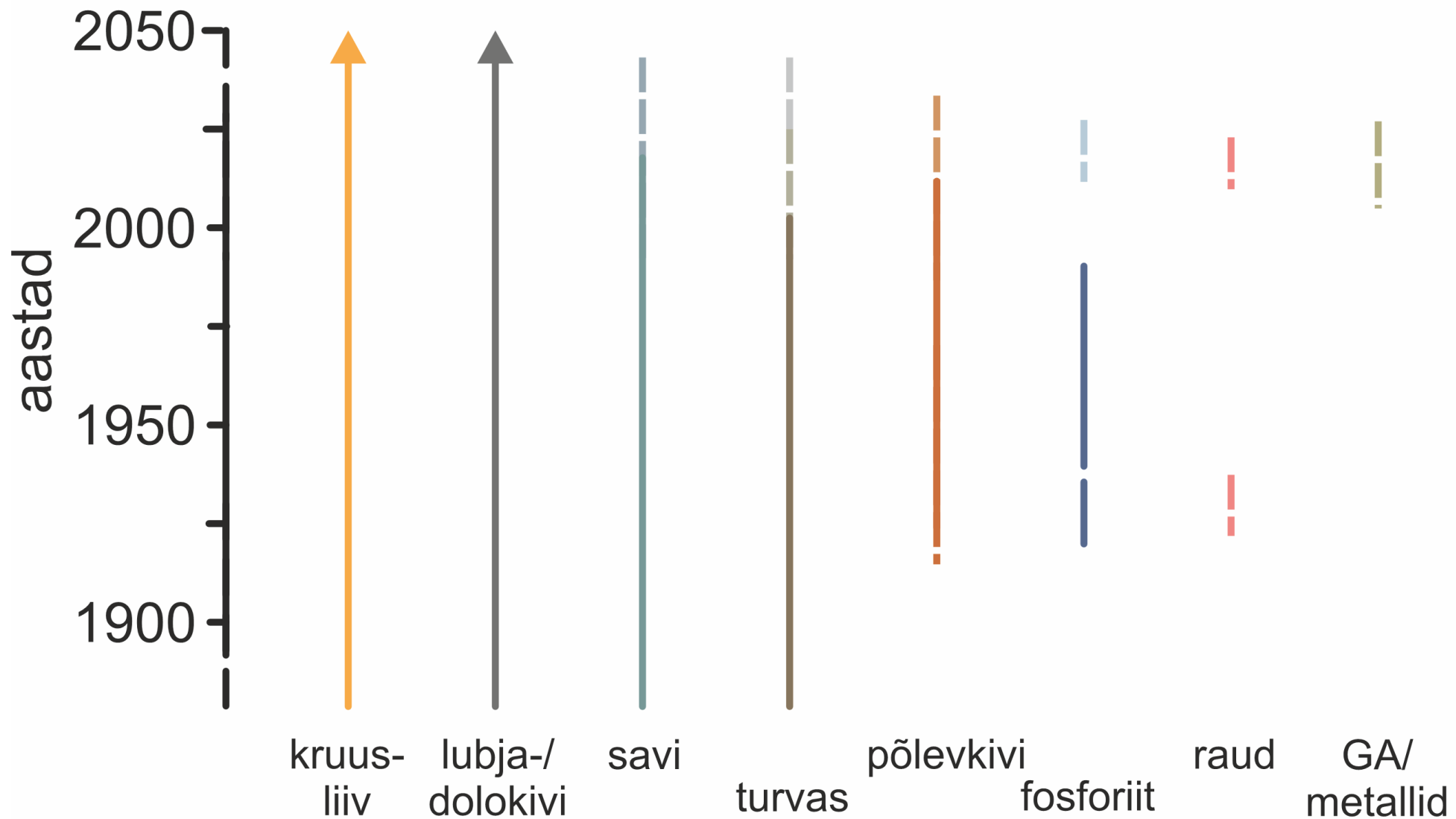
Lasnamäe

*Gymnograptus
linnarssoni*

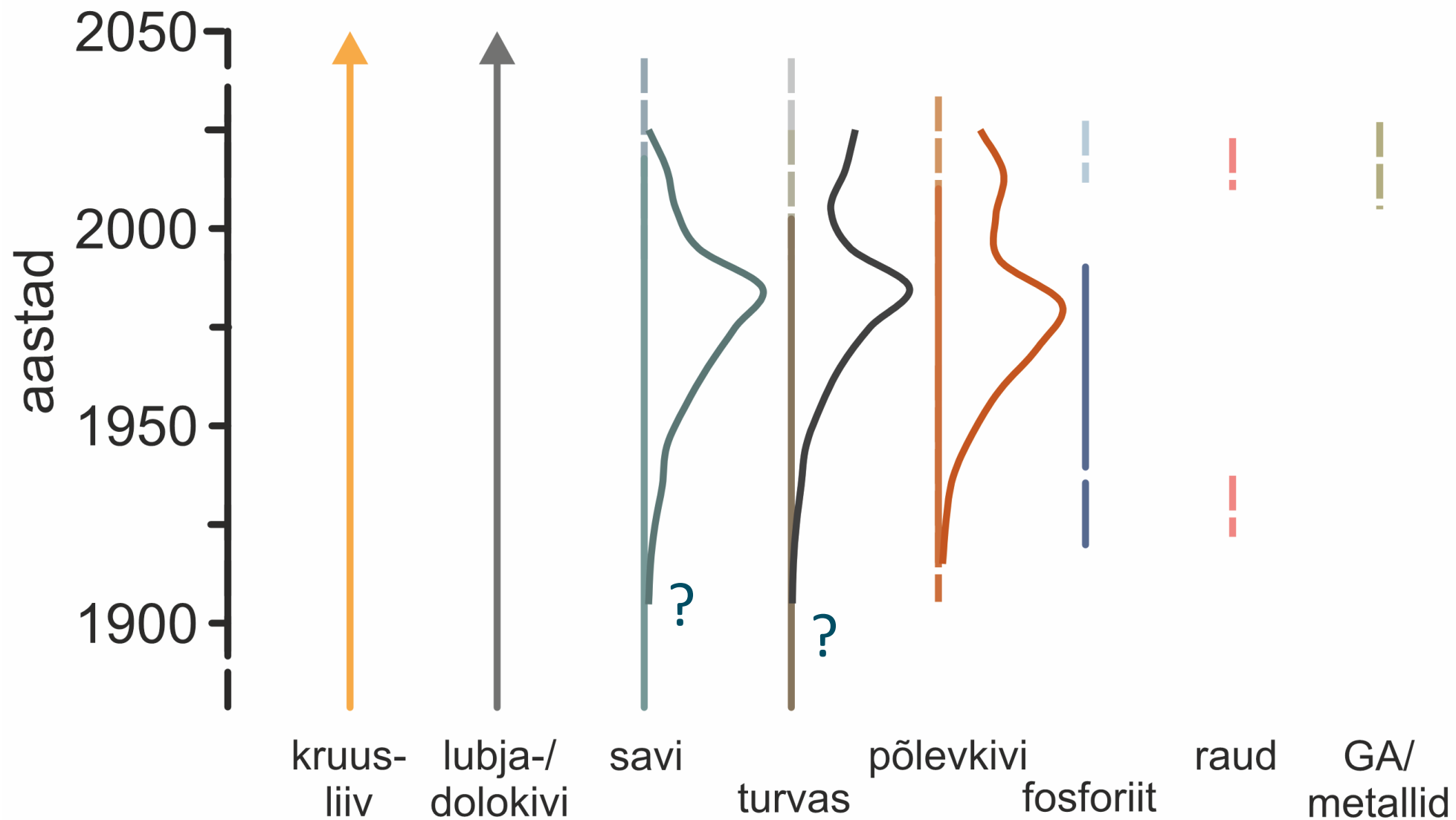
*Pseudoamplexo-
graptus distichus*

Maavarad tulevad ja lähevad ...

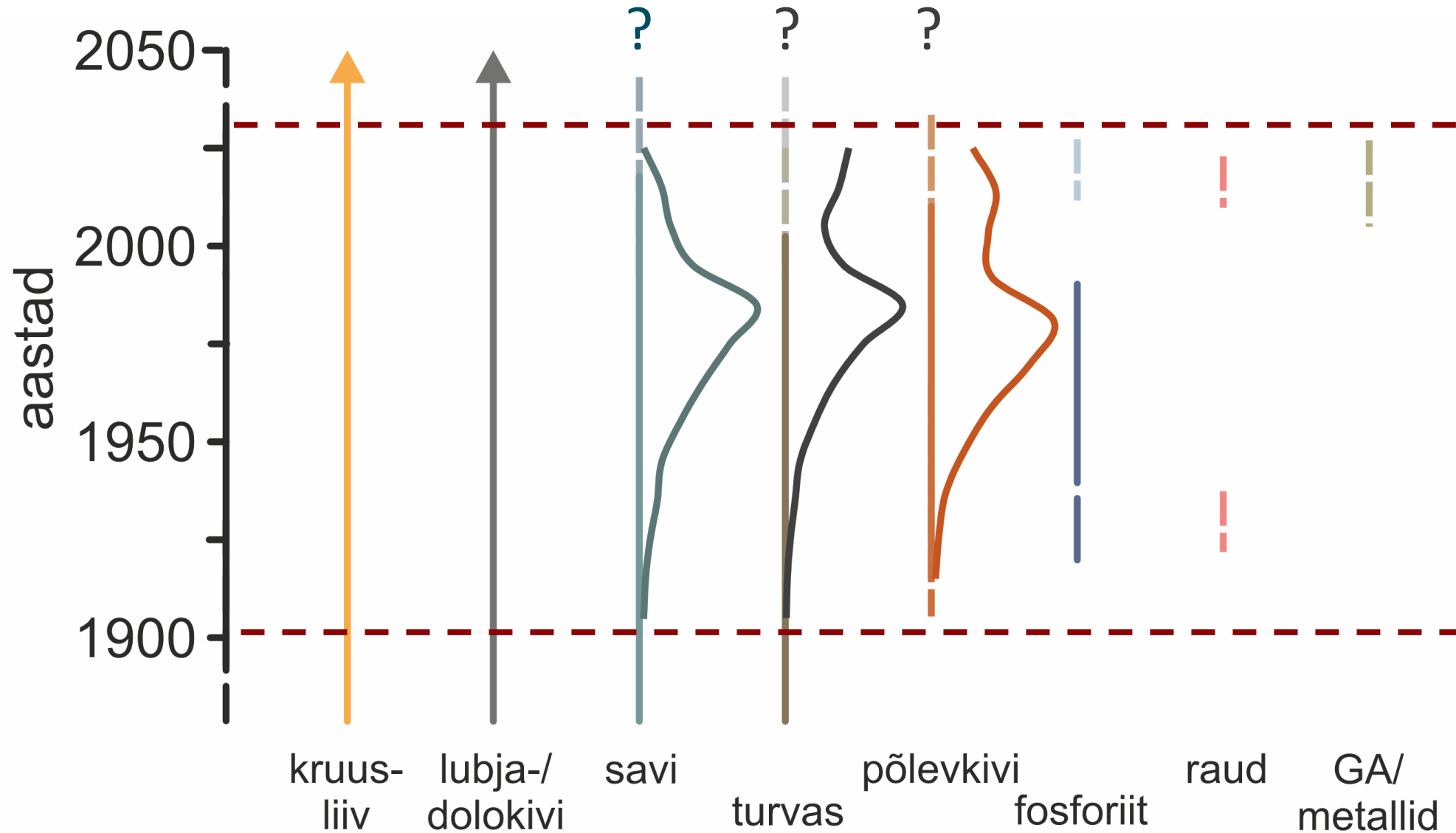
Maavarad tulevad ja lähevad ...

vaikne hääbumine või järsk “väljasuremine”?

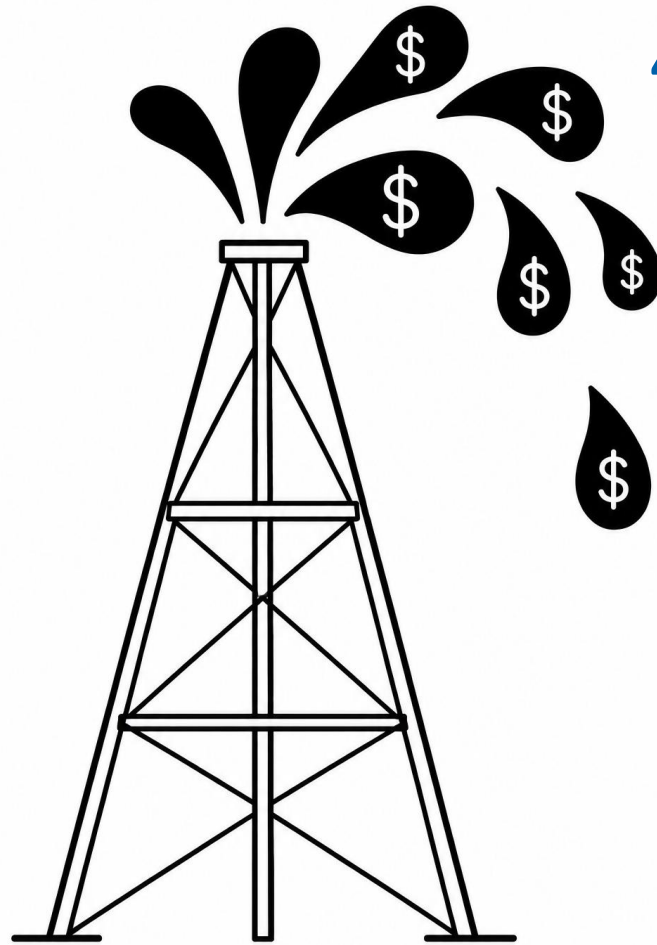
UNIVERSITY OF TARTU

põlevkivi, Eesti õnn või õnnetus (?)

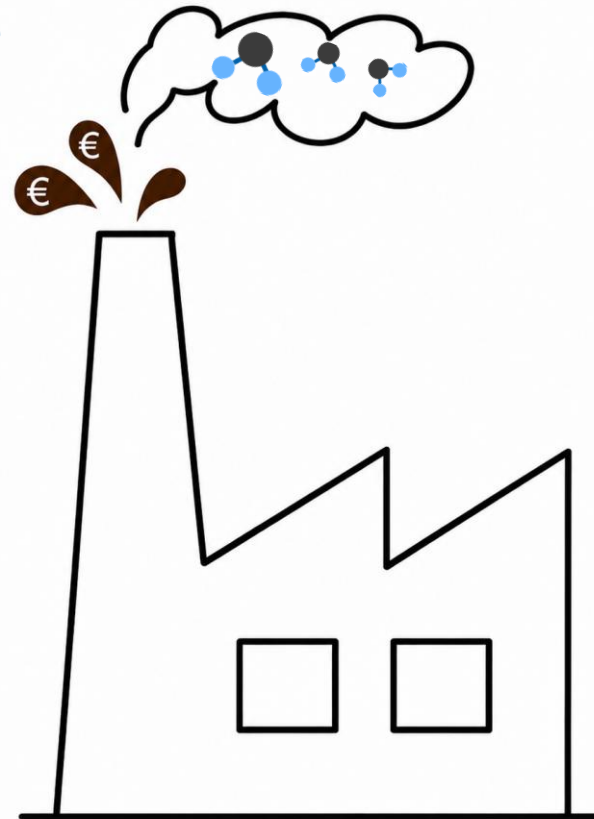
UNIVERSITY OF TARTU

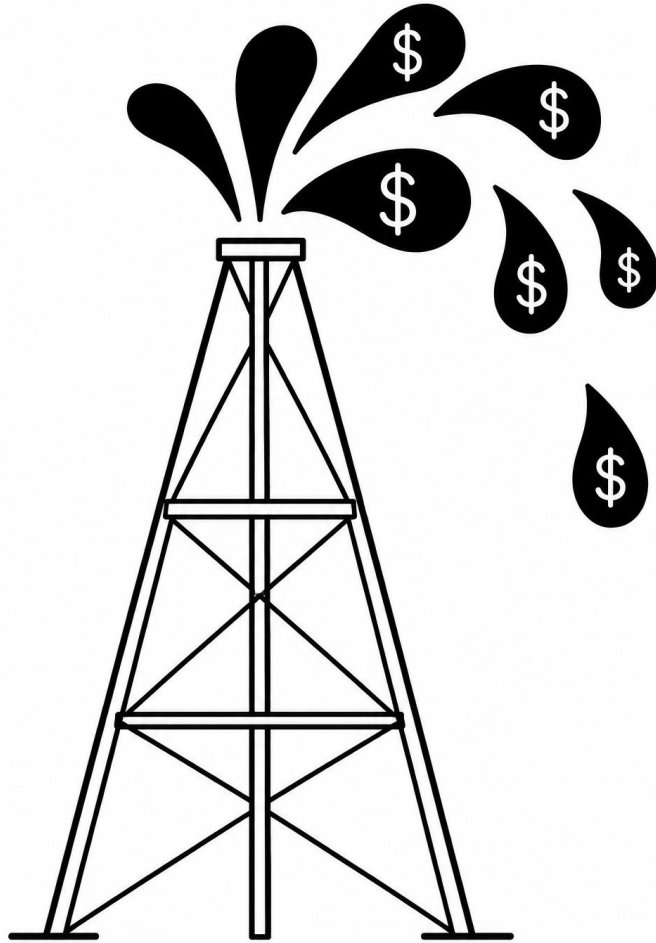
40-50%

20-25%

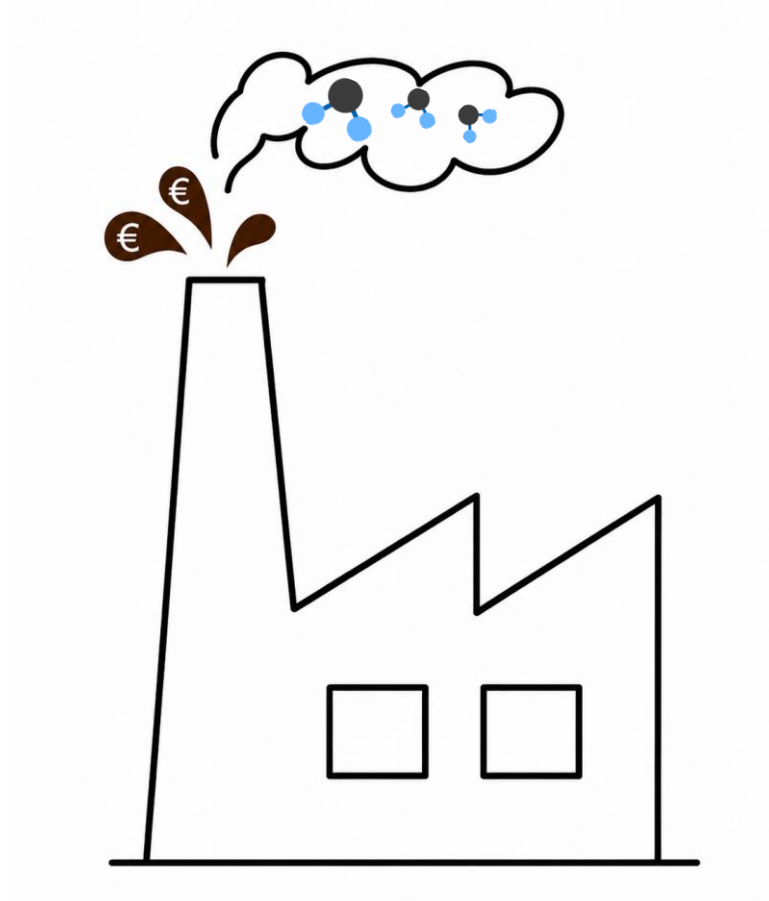
3-5%

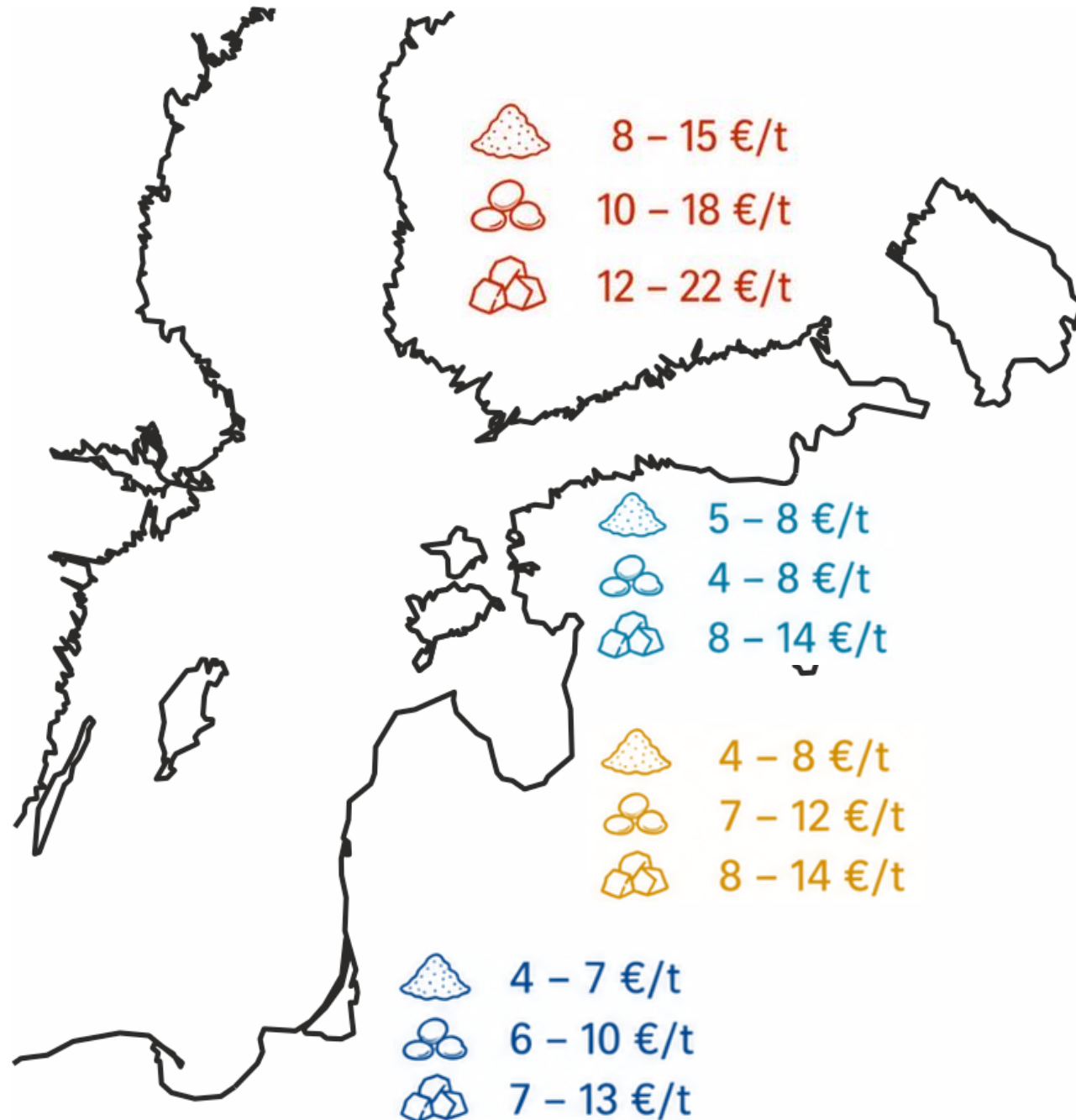

põlevkivi, Eesti õnn või õnnetus (?)

iga maavara jaoks saabub kunagi
oma “mihklipäev” ...

... aga ehitusmaavarad jäävad ikka !

Ehitusliiv (€/t)

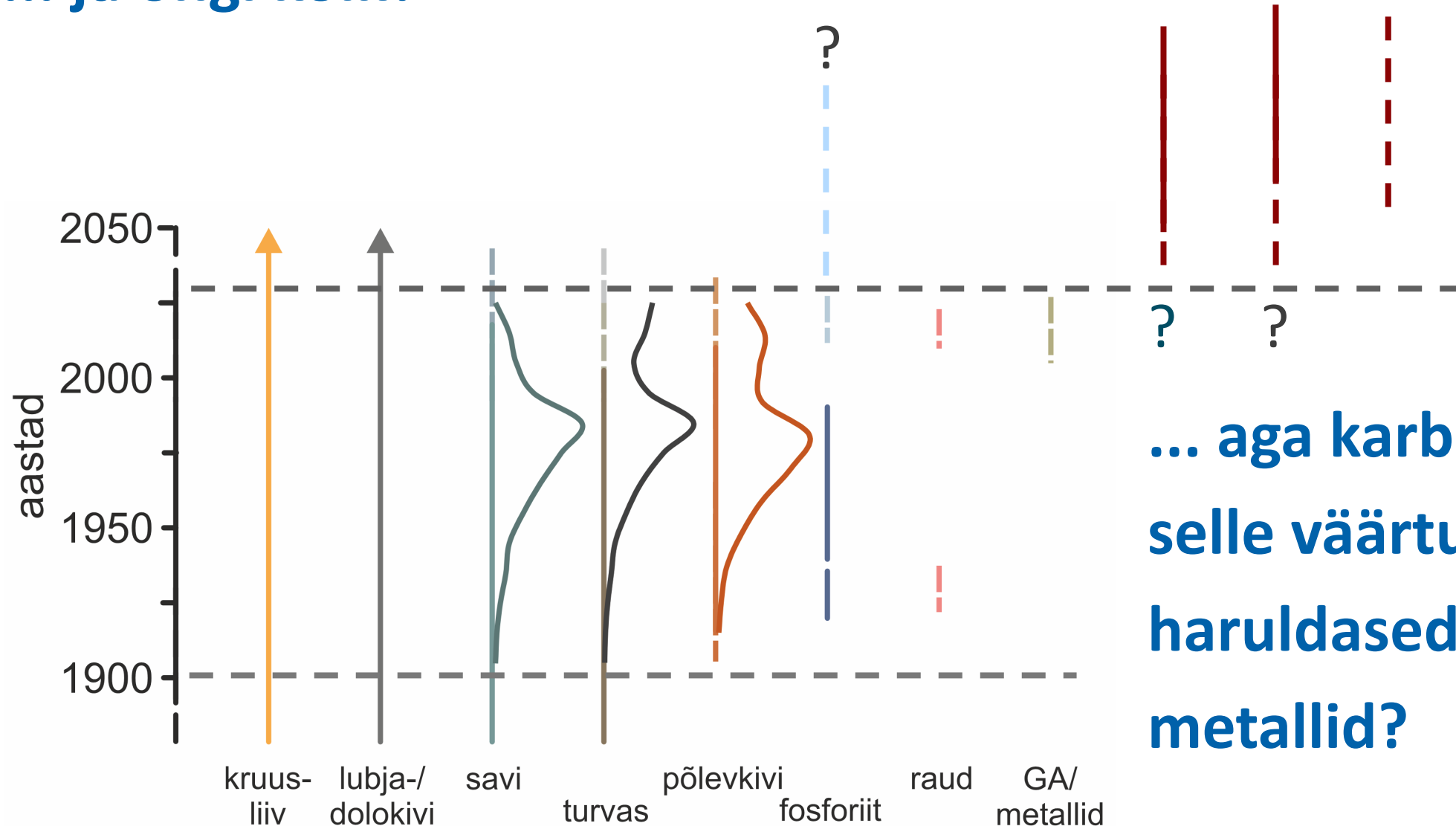
Looduslik kruus (€/t)

Killustik (dolomiit või lubjakivi) (€/t)

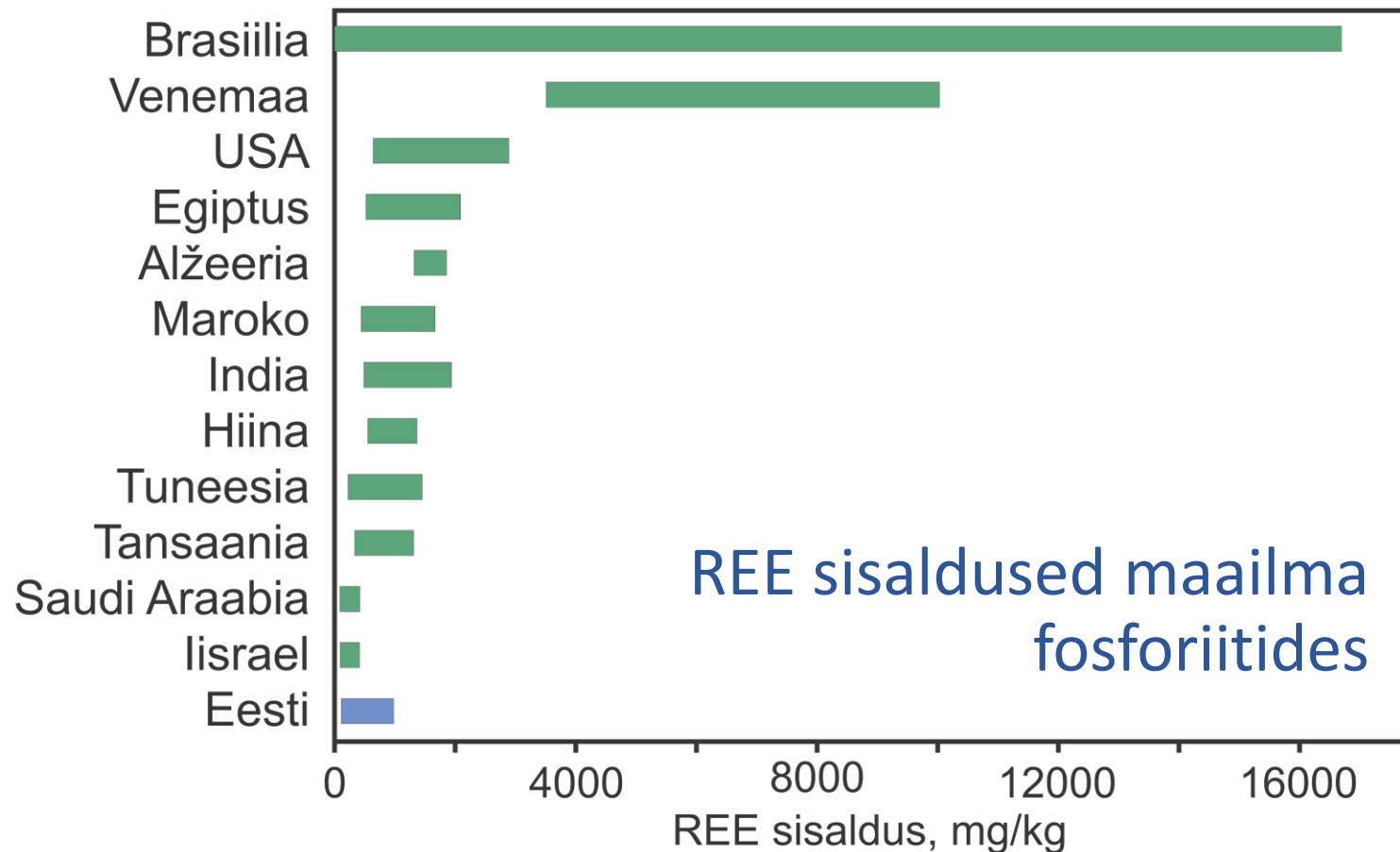

... ja ongi kõik?

... aga karbifosforiit ja selle väärtuslikud haruldased muldmetallid?

Eesti fosforiit ei ole haruldaste muldmetallide maak, vaid ikka lihtsalt fosforiit

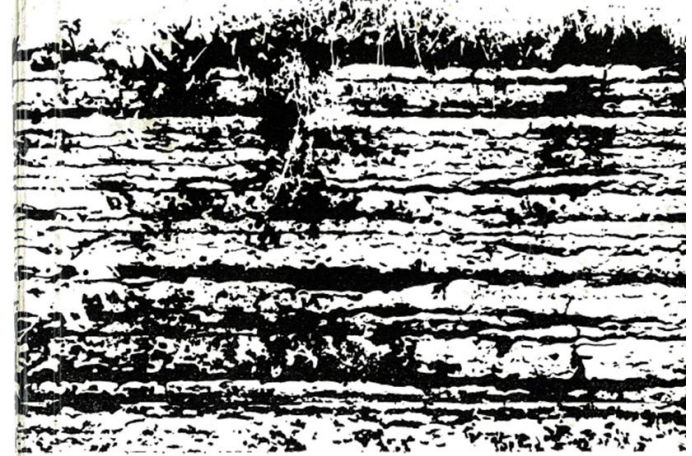
... Eesti fosforiidi konkurentsivõime?

1993

Paljude aastate vältel on Maardu fosforiidist väärtuslikku fosforiidijahu või on seda lisatud mida saadi Koola poolsaarelt toodud apatiidist.

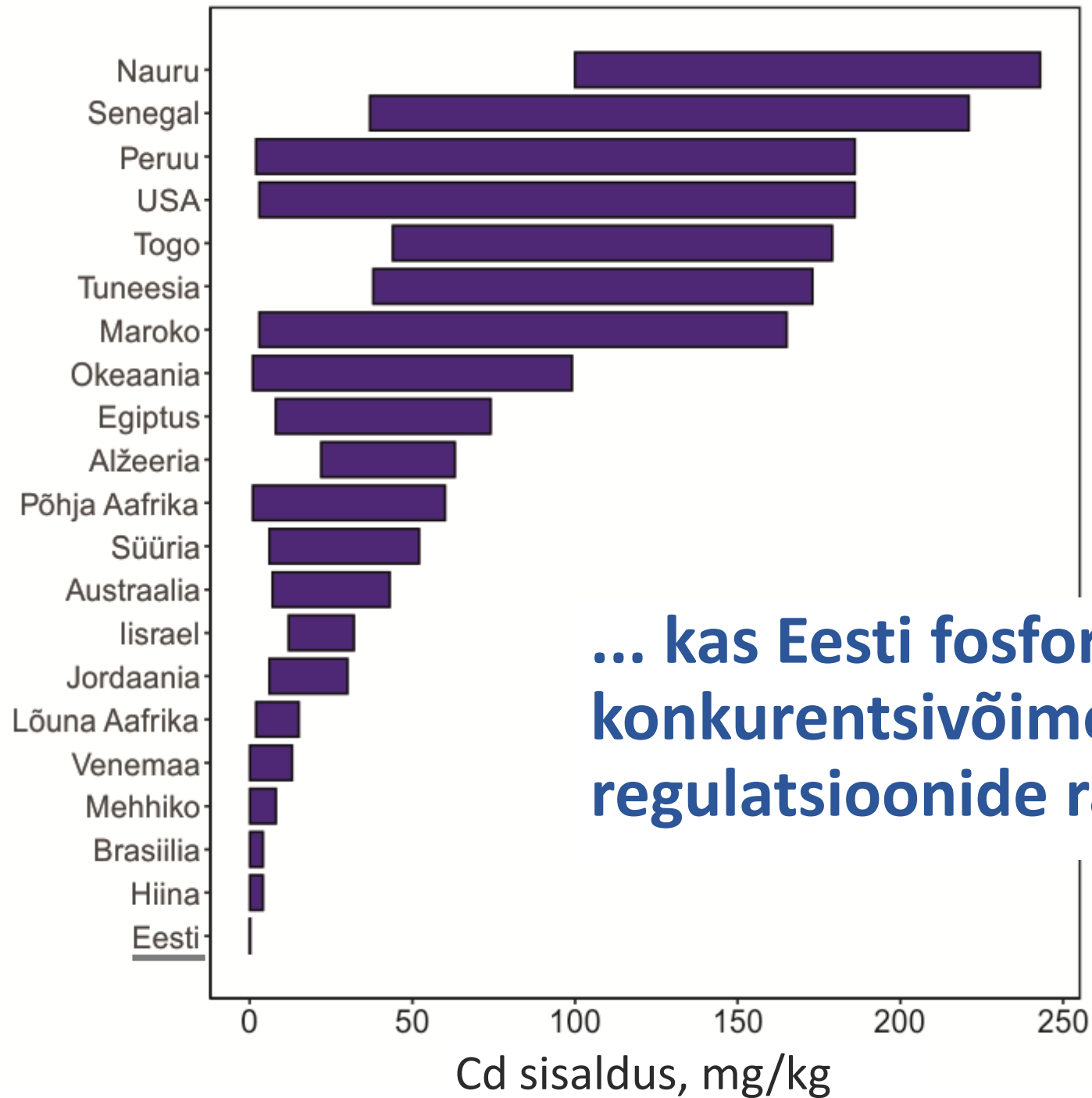
Laboratoorsete katsetuste tulemusel on tõestatud võimalus toota Eesti fosforiidist liitväetisi: ni fossi jt., samuti topeltsuperfosfaati. Peamine küsimus on sellise tööstuse rentaablus ja konkurentsivõimelisus, sest maailmas on palju odavamalt kättesaadavaid fosforiite (Maroko, Lääne-Sahara ja Tuneesia maardlad), samuti kõrgekvaliteedilist apatiiti (Koola poolsaare maardlad Venemaal).

**EESTI
MAAPÕUE-
RIKKUSI**

RE EESTI
GEOLOOGIAKESKUS

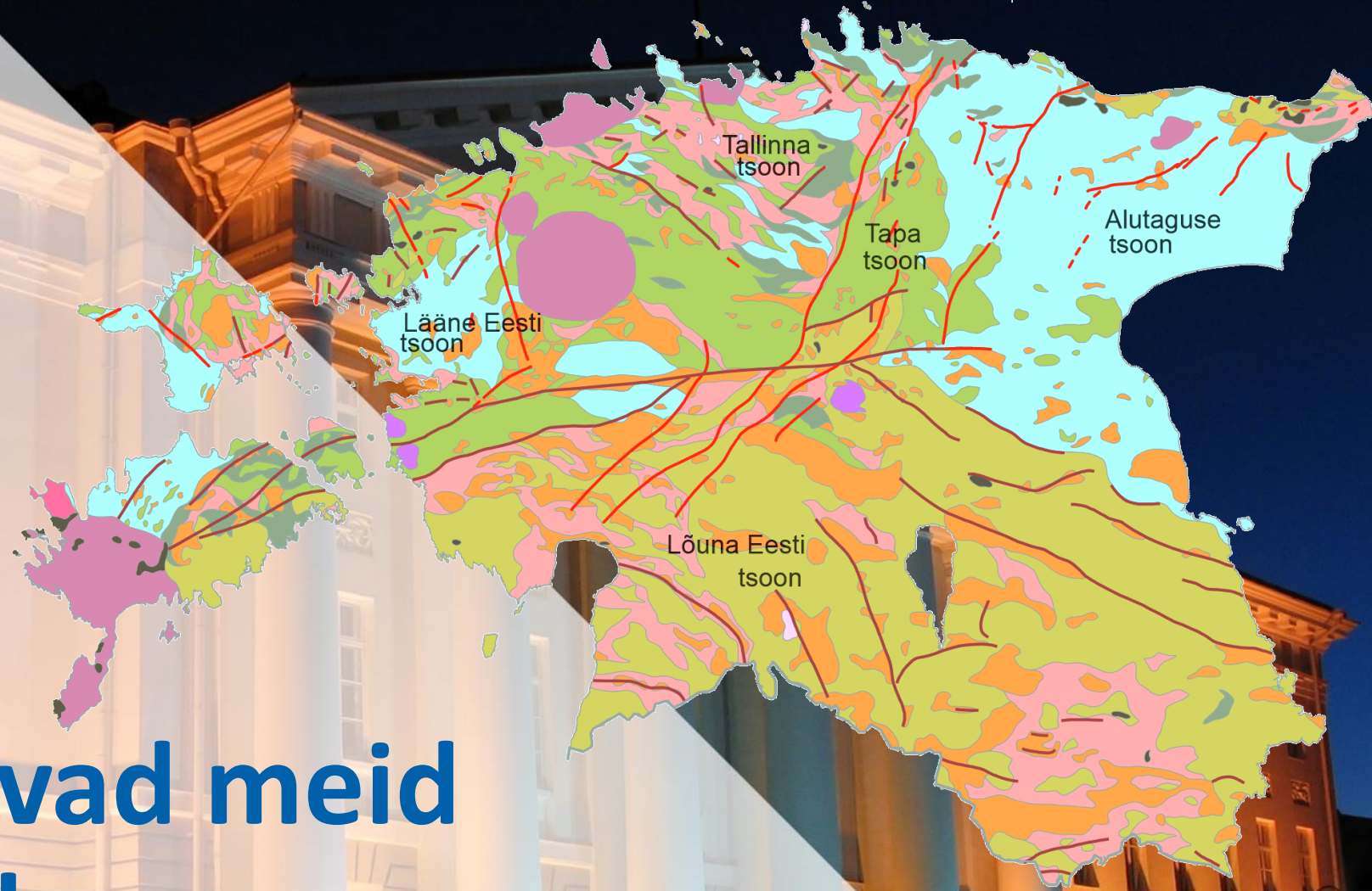
Aga ükskord jõuab päeva kus
väetistele kehtestuvad rangemad Cd
sisalduste piirnormid, küll siis ...

... kas Eesti fosforiidi
konkurentsivõime sõltub
regulatsioonide rakendamisest?

UNIVERSITY OF TARTU

**Kas Eesti
maavarad teevad meid
(kunagi) rikkaks –
EI TEA, sõltub mis seal all leidub**